

Kloda Martin

* 1969

Email/ Tel.: martin.kloda@gmail.com, klodamar@fa.cvut.cz / 604 682 760

Přijat k DS ke dni: 22.9.2016

Školitel – Ústav: Ing.arch. Ondřej Beneš Ph.D. - Ústav navrhování 1

Obor DS: Architektura, teorie a tvorba

Téma disertační práce: Vnímání kvality městského prostoru v Česku na začátku 21. století

Název příspěvku: Vliv veřejné správy na kvalitu vystavěného prostředí

I. ABSTRAKT

Česká republika čelí v současnosti výzvám globalizovaného světa a zároveň nezahmleným zátěžím totality a přerušené kontinuity. Vyrovnáváme se s poškozeným prostředím i s nedokončenou transformací jeho správy. V porovnání s kontinuálně se vyvíjejícím prostředím západních zemí nemáme některé nástroje správy území propojené, nebo dokonce vytvořené. Česká republika ztrácí významným způsobem konkurenceschopnost s evropskými zeměmi ve schopnosti efektivní správy území a vytváření kvalitního vystavěného prostředí.

Architektonická kvalita vystavěného prostředí je výsledkem spolupůsobení řady vlivů. Pokud pohlédneme na tvorbu vystavěného prostředí jako na otevřený dynamický proces, je přístup ke správě území zásadním faktorem vymezujícím rámec architektonického návrhu a ovlivňujícím kvalitu výsledného díla. Ze zahraničních srovnání s evropskými zeměmi vyplývá, že se český přístup ke správě území výrazně odlišuje.

II. CÍLE

II.a Strategický cíl

- identifikovat dopady procesů správy území na kvalitu vystavěného prostředí v ČR

II.b Taktické cíle (pilíře: analýzy, komparace, teoretická východiska výzkumu, aktuální prameny)

- analýza vlivu procesů správy území na architektonickou kvalitu vystavěného prostředí v ČR
- komparace aktuálních přístupů k vytváření vystavěného prostředí v Česku a v Evropě
- ověřování dílčích závěrů

III. REŠERŠE LITERATURY A JEJÍ KRITICKÉ ZHODNOCENÍ

Porovnáním systémů správy území a územního plánování v Evropě do roku 2012 je zpracováno v *Metodice zadávání územních plánů* (JEHLÍK a kol. 2015). Cíle a nástroje implementace podpory rozvoje architektury a stavební kultury jako principu zvyšování kvality prostředí vytvářeného výstavbou popisuje *Politika architektury a stavební kultury České republiky* (MMR 2015), její finální vyhodnocení se připravuje v roce 2020. Vyhodnocení správy území, srovnání a doporučení obsahuje *Správa využití území v ČR, případová studie Praha* (OECD 2017). Další aktuální srovnání je možno čerpat z řady mezinárodních konferencí, zabývajících se principy plánování měst, regionů, krajiny a uplatňování politik architektury. V roce 2018 proběhlo vyhodnocení české Politiky architektury a stavební kultury ČR na základě rešerší obdobných zahraničních dokumentů, které za ČKA a ČKAIT zpracovali pro MMR doktorandi z FA ČVUT. Zároveň probíhá příprava paragrafového znění rekodifikace českého stavebního práva. Uvedené prameny umožňují provedení aktuální rešerše cílů, nástrojů a postupů zásadně ovlivňujících kvalitu vystavěného prostředí v ČR a komparaci s nástroji a postupy používanými v zahraničí.

IV. HYPOTÉZA

Kvalitu vystavěného prostředí ovlivňuje celý proces správy území.

Správu území je nutno vnímat jako cyklický a dynamický proces naplňování politiky zvyšování kvality prostředí jako součásti kvality života; v německy mluvících zemích a následně v Evropě označovaný nepřekladaným pojmem „Baukultur“.

V. METODIKA

Deskriptivní, kvalitativní výzkum založený na:

- rešerši pramenů (filosofie, psychologie, legislativa, teorie architektury a výtvarného umění, téma současného vystavěného prostředí)
- komparaci zkoumaného objektu (postupy a nástroje správy území v Česku a v Evropě)
- interpretaci současného stavu a současných přístupů (kontextuální výzkum aktuálních pramenů, triangulace s tématicky příbuznými výzkumy)
- ověření prostřednictvím sběru a interpretaci vlastních pramenů (pořádání konferencí, debat a workshopů, komparace závěrů, vizuální výstupy)

VI. PROZATÍMNÍ VÝSLEDKY, DISKUZE (stav)

vlivu procesů správy území na architektonickou kvalitu vystavěného prostředí

- „Baukultur“ jako cyklický dynamický proces správy území
- státní správa – samospráva – soukromý sektor jako aktéři správy území
- legislativa – instituce – nástroje jako rámec správy území
- vize – analýzy – postupy jako obsah správy území
- porovnání zahraničních zkušeností (Slovensko, Dánsko)

VII. ZÁVĚR (vyhodnocení, pokračování)

- porovnání přístupů k vytváření vystavěného prostředí v Česku a v Evropě (řešení grantu *Metropolitní regiony evropských měst – srovnání současných trendů regionálního plánování v Česku a evropských zemích* řešeném v SGS pro rok 2018, č FIS: 161 - 1611805E000)
- identifikace dopadů používaných postupů na kvalitu současného vystavěného prostředí v ČR (SVK 38_19_F5 Politika architektury: aktéři a naplňování)
- identifikace obsahu, rámce a aktérů v procesu správy území jako činitelů determinujících kvalitu vystavěného prostředí v průběhu jeho vytváření
- odborná studie k disertační práci

v Praze dne 29.9.2019
Martin Kloda
klodamar@fa.cvut.cz

VIII. POUŽITÉ ZDROJE

JEHLÍK, Jan a kol. Metodika zadávání územních plánů. Praha: FA ČVUT, 2015. ISBN 978-80-01-05701-8

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015. *Politika architektury a stavební kultury České republiky*. Praha: MMR, 2015. ISBN 978-80-87147-83-2

OECD, 2017. *The Governance of Land Use in the Czech Republic: The Case of Prague*. Paris: OECD Publishing, 2017. ISBN 978-92-64-28151-6 (print) ISBN 978-92-64-28193-6 (PDF)

FLUSSER, Vilém. *Za filosofii fotografie*. Z německého originálu *Für eine Philosophie der Fotografie* přeložili Božena a Josef Kosekovi. Praha: nakladatelství Hynek, 1994. ISBN 80-85906-04-X

FRANCASTEL, Pierre. *Figura a místo*. Praha: Odeon, 1984.

JEHLÍK, Jan. *Rukověť urbanismu. Architektura poznávání a navrhování prostředí*. Praha: Ausdruck Books, 2016. ISBN 978-80-260-9558-3.

KRATOCHVÍL, Petr, 2012. Veřejný prostor jako předmět architektonické teorie a tvorby. In: KRATOCHVÍL, Petr, ed. *Architektura a veřejný prostor. Texty o moderní a současné architektuře IV*. Praha: Zlatý řez, s. 8. ISBN 978-80-903826-4-0.

Mezinárodní konference:

PRINCIPY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ EVROPSKÝCH MĚST vol. 1-3, Praha 2016 – 2017

METROPOLITAN LANDSCAPES AND THE ROLE OF THE CITIES, CONFRONTATIONS IN THE METROPOLITAN LANDSCAPE, Amsterdam 2017

CENTRAL EUROPEAN REGIONS ARCHITECT'S CHAMBERS MEETING, POLICY OF ARCHITECTURE, Brno 2018

EUROPEAN CONFERENCE for ARCHITECTURAL POLICIES – „HIGH QUALITY BUILDING for EVERYONE. BAUKULTUR and the COMMON GOOD in EUROPE. Vídeň 13. – 15. 9. 2018

CENTRAL EUROPEAN REGIONS ARCHITECT'S CHAMBERS MEETING, POLICY OF ARCHITECTURE, Praha 2019

STAVEBNÍ PRÁVO V ROCE 2019, Praha 2019

SETKÁNÍ ZÁSTUPCŮ VELKÝCH ČESKÝCH MĚST, Praha 2019

VLTAVSKÝ MEANDR – KOORDINACE ZÁMĚRŮ V ÚZEMÍ, Praha 2019